

Univerzita Karlova
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**KURZY AKTIVIT A SPORTŮ V PŘÍRODĚ NA STŘEDNÍCH
ŠKOLÁCH NA PRAZE 3**

Bakalářská práce

Autor: Monika Brožová
Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Psohlavec
Praha, 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, pouze na základě studia odborné literatury a konzultací s vedoucím práce Mgr. Lukášem Psohlavcem. Veškeré literární prameny a odborné zdroje, ze kterých jsem čerpala, jsou uvedeny v seznamu použitých informačních zdrojů. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu

.....

Monika Brožová

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování: Mgr. Lukáši Psohlavcovi za odbornou pomoc, trpělivost a cenné rady, které mi poskytl při zpracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Název práce: Kurzy aktivit a sportů v přírodě na středních školách na Praze 3.

Cíl: Cílem práce je představit nabídku kurzů aktivit a sportů v přírodě pro studenty středních škol na Praze 3 z hlediska druhu kurzu, programové nabídky, organizačního zajištění či lokace.

Metody: Výzkumný soubor tvořilo 11 středních škol se sídlem na Praze 3. Výzkumnou metodou byl dotazník, distribuován pomocí elektronické komunikace na ředitele jednotlivých škol. Dotazník obsahoval celkem 15 otázek, následně byla data vyhodnocena pomocí základních statistických metod a interpretována pomocí grafů.

Výsledky: Střední školy na Praze 3 pořádají, až na jednu školu, sportovní kurzy. Nejčastějším sportovním kurzem – více jak 85% je kurz lyžařský pořádaný na českých horách v délce trvání jednoho týdne. Lyžařský kurz je z 90% organizován učiteli TV. Největší zájem ze stran studentů je o kurz adaptační a to více než 95%, zároveň se jedná o druhý nejčastěji pořádaný kurz na školách. Ostatní aktivity a kurzy v přírodě jsou studenty obsazeny z více než 85%. Náplní aktivit a kurzů jsou hry v přírodě, týmové hry, dále pak sportovní činnost odvíjející se od druhu kurzu.

Závěr: Střední školy organizují, během čtyřletého studia, alespoň dva kurzy pro své studenty. O aktivity a kurzy je ze stran studentů velký zájem. Cílová destinace pro aktivity je z 90% Česká republika.

Klíčová slova: aktivity v přírodě, adaptace, výchova v přírodě

Abstract

Work title: Courses of outdoor activities and sports at high schools in Prague 3.

Aim: The aim is to introduce a range of courses and activities, outdoor sports for high school students in Prague 3 in terms of the type of course, program offer, organizing or securing locations.

Methods: Research group consisted of 11 high schools based in Prague 3. Research method was a questionnaire, distributed by electronic communication (e-mail) to the directors of individual schools. The questionnaire contained a total of 15 questions, which were evaluated by using basic statistical methods and interpreted in graphs.

Results: Sports courses are organized at all high schools in Prague 3, with the exception of one school. The most common sports course - more than 85% - is a ski course, organized in the Czech mountains for one week. The ski course is from 90% organized by PE teachers. The biggest interest from students is in the adaptation course, more than 95%, at the same time it is the second most frequently organized course in schools. Other outdoor activities and courses are filled by more than 85% of students. The content of activities and courses are outdoor games, team games, as well as sports activities based on the type of course.

Conclusion: High schools organize, during their four-year studies, at least two courses for their students. Students are very interested in activities and courses. The target destination for activities is from 90% Czech Republic.

Key words: outdoor activities, adaptation, outdoor education, movement

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	6
2.1	Aktivity v přírodě	6
2.1.1	<i>Vývoj aktivit v přírodě</i>	6
2.1.2	<i>Oblasti aktivit v přírodě</i>	8
2.2	Tělesná výchova v českých zemích	10
2.2.1	<i>Dějiny tělesné výchovy</i>	10
2.2.2	<i>Školní tělesná výchova</i>	12
2.3	Sportovní kurzy na středních školách	13
2.3.1	<i>Sportovní kurzy ve výuce na středních školách</i>	13
2.3.2	<i>Rámcové vzdělávací programy</i>	14
2.3.3	<i>Typy sportovních kurzů</i>	14
2.3.4	<i>Bezpečnost při výuce na sportovním kurzu</i>	17
3	CÍLE PRÁCE	20
3.1	Cíl práce:	20
3.2	Úkoly práce:	20
3.3	Výzkumné otázky	20
4	METODIKA PRÁCE	21
4.1	Výzkumný soubor	21
4.2	Sběr dat	21
4.3	Použité metody	21
4.4	Vyhodnocení výsledků	21
5	VÝSLEDKY	22
6	DISKUZE	28
7	ZÁVĚR	30
8	POUŽITÁ LITERATURA	31

Graf 1 - Nabídka kurzů podle typu školy 22

Graf 2 - Četnost kurzů 23

Graf 3 - Obsazenost kurzů 23

Graf 4 - Délka trvání kurzů	24
Graf 5 - Organizační zajištění kurzů	24
Graf 6 - Místo pořádání lyžařského kurzu	25
Graf 7 - Turistický kurz - programová nabídka	26
Graf 8 - Lyžařský kurz - programová nabídka	26
Graf 9 - Adaptační kurz - programová nabídka	27
Graf 10 - Cenové náklady kurzu pro studenty	27

Seznam zkratk:

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

RVP – Rámcové vzdělávací programy

ŠVP – Školní vzdělávací programy

FIS - Mezinárodní lyžařská federace

ČOS – Česká obec sokolská

1 ÚVOD

Člověk a příroda jsou dvě složky, které k sobě od nepaměti patří. Člověk se naučil v přírodě pohybovat, poznávat ji a vlastně ji i rozumět. Příroda byla pro člověka jeho zázemím, jistotou a tak se o ni i staral. V současné době je však situace jiná, člověk již nemá přírodu, jako svůj domov, našel si jiný, vylepšený, se všemi vymoženostmi dnešní moderní doby. Příroda jako by najednou člověku překážela, jako by se o ni již nemusel starat, bral ji jako samozřejmost, která tu bude napořád. Díky moderní době, stylu života, člověk postupně ztrácel svoje znalosti o přírodě, dovednosti, jak se v přírodě pohybovat, jak ji využívat, tak aby sloužila jemu i jiným žijícím tvorům, ale neubližoval ji a především ji respektoval. Život člověka se přesunul do měst. Máme stále více moderních technologií, které nám usnadňují život, a zapomínáme na časy prožité v přírodě. Zde nastupuje právě tělesná výchova, jako povinný předmět, který může pomoci se složkou tělesnou i výchovnou.

V rámci tělesné výchovy jsou pořádány sportovní kurzy, které mají složku fyzickou i vzdělávací, tedy výchovnou, jak již vyplývá z názvu samotného předmětu. Cílem sportovních kurzů tedy není samotná fyzická zdatnost, ale i složka výchovná, vzdělávací, která se prolíná v rámci kurzů i samotného vzdělávání. S pobytem v přírodě jsou spojeny i různé sporty, které můžeme v přírodě provozovat a přitom ji respektovat. A i přesto, že roste počet stadionů, tělocvičen, hřišť a bazénů, by sportovní aktivity v přírodě měly být nepostradatelnou součástí našeho života, zařazeny do výuky tělesné výchovy na základních i středních školách. Sportovních aktivit, kterým se můžeme věnovat, je velké množství a nestačí dvě hodiny tělesné výchovy v době školní výuky, proto jsou zařazovány aktivity v přírodě do sportovních kurzů, kde se jim žáci mohou plně věnovat a objevovat nové dovednosti i nové znalosti, které se v nich naučí.

Z tohoto důvodu jsem se rozhodla v této práci zmapovat nabídku sportovních kurzů v přírodě na středních školách na Praze 3. Mým úkolem bude zjistit, jaké sportovní kurzy v přírodě školy pro studenty pořádají a to bez ohledu na typ školy. Jelikož na Praze 3 najdeme střední školy různých zaměření, budu se dále zabývat právě nabídkou sportovních kurzů na těchto školách.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V teoretické části bakalářské práce se budu věnovat charakteristice základních pojmů z oblasti aktivit v přírodě a dále charakteristice jednotlivých sportovních kurzů, které mohou školy pro studenty připravovat.

2.1 Aktivity v přírodě

Aktivity v přírodě jsou nedílnou součástí školní výchovy, probíhají v rámci tělesné výchovy i různých sportovních, kulturních a dalších akcí během celého školního roku. Složka výchovy, která rozvíjí vztah žáka k přírodě je stále častěji zapojována do výuky. Školy se aktivně zapojují do pomoci – např. Den Země, kdy se propojuje složka výchovná, tvůrčí i sportovní. Aktivity, cvičení v přírodě napomáhají k osobnostnímu růstu žáka, rozvíjíme jeho pohybové schopnosti, mezi základní cvičení řadíme chůzi, běhy, skoky, plížení, šplhání, přelézání, cviky rovnováhy, ale i házení, vrhání či nošení břemen. Cvičení mohou navozovat i pocit strachu, ale jeho překonání posouvá účastníka dál a zanechává pocit dobrodružství. (Baláš, Vomáčko, Frainšic, Šafránek, 2013)

2.1.1 Vývoj aktivit v přírodě

„V dávné minulosti byl člověk nedílnou součástí přírody. Kultivací instinktivních činností a her ve spojení s prací a s rozvíjejícími se náboženskými představami došlo k postupnému vydělování se člověka z ostatní živočišné říše. Základem byly přirozené pohyby, chůze, běh, skoky, překonání překážek, plavání a později již kultivované pohyby se zbraní, jízda na lodi a na koni.“(Kossel, Štumbauer, Waic, 2018, s 9). Aktivity v přírodě, které nám představují různé formy cvičení, byly využívány již od nepaměti. Byly součástí lidské kultury, náboženství, tradic, zvyků, obřadů. Jednalo se například o zkoušky dospělosti. První zmínky o gymnastických systémech nacházíme již od 4. tisíciletí př. n. l. v Indii, Číně, Egyptě či Mezopotámii. V období Spartského systému byl kladen důraz na zdatnost, odolnost. Středověk se vyznačoval výchovou rytířů – sedmero rytířských ctností. Z období antiky známe ideál Kalokaghatia – harmonie těla a duše v souladu s přírodou. K rozvoji cvičení v přírodě dochází v období humanismu, kde byl podporován filosofy, humanisty té doby – Komenský, Petrarca, Rousseau a dalšími. Jako významnou osobnost aktivit v přírodě považujeme E. T. Setona, který v roce 1902 zakládá Woodcraft Indians, píše knihu The birch-bark Roll of the Woodcraft Indians – kniha obsahuje zákony, ústavu, hry a skutky. Zabývá se

a využívá moudrosti lesních indiánů k výchově mládeže. „Polovina našich nemocí je v našich myslích a polovina v našich domech. Zbytek můžeme bezpečně nechat na ošetření lékařům. Sport je velkou pobídkou pro venkovní život; studium přírody je intelektuální stránkou sportu. Kempování je jednoduchý život redukováný na skutečnou praxi a vyvrcholení venkovního života“ (E.T.Seton, 1907, s 8). Ze stejného hnutí vychází další důležitý zakladatel Robert Baden-Powell, který roku 1908 zakládá hnutí skautingu a stejného roku vychází v Londýně jeho kniha *Scouting for boys* – která je hlavní myšlenkou, biblí pro skauty. Kniha má celkem 5 částí – povinnosti skauta, znalosti zvířat, lesní táboření, první pomoc, vzdělání – mravy. Kniha je pomocníkem pro začínající skauty i vedoucí, jak pracovat se skupinou, jaké jsou hlavní mravní zásady, ale i stopování v přírodě, život v táboře a vlastenectví, což je pro skauty jedno z nejdůležitějších. Na myšlenky Boden-Powela navazuje Čech A. B. Svojsík, který je uplatňuje v českých podmínkách a zakládá roku 1914 skautskou organizaci Junák. Samozřejmě nemůžeme opomenout vliv organizací Sokol i Orel, které v té době již působily na území českých zemí. Do vývoje aktivit v přírodě zahrnujeme i trempink, další světové hnutí. (Trempe neboli tulák). „Tramspké hnutí v Československu je ojedinělým historickým jevem, který nemá v dějinách evropských národů obdoby. Pokud nalézáme v meziválečném období tramspké osady v zahraničí, pak jsou výsledkem českých trampů v cizině. Naši trampové hledali inspiraci u trampů severoamerických“ (Kossel, Štumbauer, Waic, 2018 s. 148).

Ve světě vzniká pod vedením německého pedagoga Kurta Hahna světové hnutí Outward Bound, které nejprve připravovalo britské vojáky na službu na moři, na jejich přežití. Později se toto hnutí rozšiřuje po celém světě a zabývá se především výchovným i terapeutickým využitím dobrodružných aktivit v přírodě. Za nejdůležitější úkol ve vzdělání považuje zajistit u žáků podnikavou zvědavost, neporazitelného ducha, vytrvalost ve svých činech, sebezapření a především soucit (Outwardbound.org).

V roce 1953 vzniká ITVS – Institut tělesné výchovy a sportu (později FTVS), kde vzniká i katedra sportů v přírodě. V roce 1978 se uskutečňuje první ročník nově založené Prázdninové školy Lipnice – PŠL, tehdy ještě pod záštitou organizace SSM, která významně ovlivnila využívání turistiky, pobytu a aktivit v přírodě. Klade také nemalý důraz na složku dramaturgickou při sestavování programů. Po revoluci vzniká při Prázdninové škole Lipnice česká pobočka Outward Bound.

2.1.2 Oblasti aktivit v přírodě

Oblast aktivit v přírodě můžeme v současné době vnímat jako rychle rostoucí odvětví, které zasahuje do různých výchovných, vzdělávacích procesů. Lidé se v současnosti ve velké míře vracejí k aktivitám v přírodě, vyhledávají aktivity, kterou jsou spjaty s přírodou, a to v různých úrovních náročnosti. Aktivity v přírodě zasahují i do školní tělesné výchovy v rámci různých kurzů – adaptačního, lyžařského, sportovního, vodáckého atd. Dále jsou aktivity rozvíjeny v rámci různých hnutí, spolků a organizací. Větší počet lidí v přírodě vnímají i chráněné oblasti, včetně národních parků. Lidé utíkají do přírody od ruchu velkoměsta, od shonu z pracovní vyčerpání a velkého tlaku okolí.

Oblast aktivit v přírodě můžeme rozdělit do deseti okruhů – J. Neuman, Turistika a sporty v přírodě, 2000. „Aktivity v přírodě; sporty v přírodě; aktivity typu „Survival“; turistika a putování; pobyt v přírodě a táboření; cvičení v přírodě a lanové překážkové dráhy; hry v přírodě, iniciativní a týmové hry; poznávání, pozorování a ochrana přírody; pracovní činnost a služba; umělecko-tvořivá činnost“ (s. 25-30). Níže se popíšeme jednotlivé oblasti více, avšak je patrné propojení jednotlivých oblastí.

1. Aktivity v přírodě

Aktivity v přírodě zahrnují činnosti, které konáme vlastní silou, což je hlavní charakter této oblasti. Setkat se s nimi můžeme jak na sportovním kurzu v přírodě či na táboře. Jedná se o velmi pestrou škálu možností pohybu v přírodě, překonání přírodních překážek, tvorbu programu pro skupiny i jednotlivce a tím vznikající i výchovné a vzdělávací prvky, které vedou k rozvoji žáků. Vždy samozřejmě s ohledem na ochranu přírody.

2. Sporty v přírodě

Klasickým sportem v přírodě, pro potřeby této bakalářské práce, je lyžařský kurz, cyklistický či vodácký kurz. Sporty v přírodě jsou disciplíny, které mají i soutěžní charakter, mohou být i závodní, ovšem v rekreační podobě se s nimi setkáváme právě na sportovních kurzech pro žáky, nejen středních škol.

3. Aktivity typu „Survival“

Zde se již jedná o sporty na hranici rizika, je potřeba překonat náročnější překážky. Aktivity typu Survival byly dříve výsadou speciálních složek, vojáků. Dnes se aktivity dostávají do nabídky cestovních kanceláří a speciálních agentur. Jedná se o aktivity, které mohou být i na hranici „přežití“, ale vždy s dostatkem bezpečnosti pro účastníky. Míra překonání svého komfortního prostředí je velmi individuální a tak jsou nastaveny různé škály náročnosti kurzů, pořádaných aktivit. Cílem je vystoupit ze své komfortní zóny, zažít pocit nebezpečí, nejistoty. Naučit se, spolehnout se na své znalosti a dovednosti. Umět si

poradit v přírodě při jakémkoliv počasí i ročním období. Aktivitu typu Survival můžeme nelézt i na speciálních táborech, týmových hrách či na kurzech.

4. Turistika a putování

Turistika je v České republice velmi rozšířený pojem, který zahrnuje procházky, ale i náročné horské výšlapy. Turistiku z hlediska školních akcí a kurzů, můžeme zařadit i do kurzu lyžování, kdy pak hovoříme o horské zimní turistice na běžkách. Stejně tak i vodácká turistika se hojně vyskytuje na kurzech pro žáky středních škol. Putování je vícedenní trek, výlet, který je doplněn přespáním v přírodě či ubytovně. Putování je zařazeno převážně do vícedenních letních táborů.

5. Pobyt v přírodě a táboření

Pobyty v přírodě i táboření jsou pro žáky velmi důležitým momentem. Je zde soulad s přírodou, delší čas na poznání a nauky o přírodě, spojení složek výchovné, vzdělávací i sportovní či kulturně poznávací. Pobyt v přírodě je důležitý i z hlediska zdravotního. Táboření má v Česku velkou tradici, stejně jako letní dětské tábory. Návrat k přírodě a respektování zákonitostí přírody, to jsou složky, které vedou k pobytu v přírodě a k útěku lidí z města.

6. Cvičení v přírodě a lanové překážky

Cvičení v přírodě jsou doplněna aktivitami v přírodě, tedy složkou č. 1. Cvičení rozvíjejí tělesnou zdatnost všech jedinců, koordinaci i spolupráci ve skupině. Můžeme využívat jak přírodních, tak i umělých překážek. Lanové překážky jsou též velice dobré pro rozvoj tělesné kondice, obratnosti, schopnosti se rychle rozhodovat a volit správné řešení i překonávat strach, a obavy.

7. Hry v přírodě, iniciativní a týmové hry

Hry v přírodě řadíme mezi pohybové hry, které jsou přizpůsobeny pro přírodní podmínky, některé i speciálně pro přírodní podmínky vymyšlené. Iniciativní a týmové hry předkládají problémy a je na skupině, každém účastníku, aby došli k řešení úlohy. Jedná se o hry na podporu spolupráce, myšlení, tvořivosti. Vlastně i nevyřešení úlohy vede k cenným zkušenostem.

8. Poznávání, pozorování a ochrana přírody

Oblast, kde se setkáváme s přírodou a poznáváme ji, pomáháme ji, udržujeme přírodu čistou a celkově se o ni staráme. Je to složka aktivit v přírodě, která by se měla objevit v rámci výchovy na každém sportovním kurzu a která nás učí, jak se správně chovat v národním parku či chráněné krajinné oblasti, jak rozpoznat druhy stromů, rostlin, učí nás které plodiny jsou jedlé a mohou se sbírat a které nikoliv.

9. Pracovní činnost a služba

Aktivity spojené s prací v kuchyni, např. u skautů na táborech, zahrnuje i umět rozdělat tábořiště, oheň nebo práci se sekerou a nožem. Aktivita, která žákům předává učitel, jsou nejlepší školou, jak si poradit v lese.

10. Umělecko-tvořivá činnost

Aktivity v přírodě se nevztahují jen na fyzickou činnost, ale zahrnují i činnost tvůrčí – malování, estetické zážitky a podobně.

2.2 Tělesná výchova v českých zemích

Jak píše ve své knize Machová „Pohyb je nezbytným a nejpřirozenějším předpokladem k zachování a upevňování normálních fyziologických funkcí organismu“ (Machová, 2009). Je zřejmé, že pohyb je pro člověka a zvláště u dětí to platí dvakrát, velmi důležitý. U mnoha dětí se setkáváme s aktivním pohybem právě jen v rámci hodin tělesné výchovy. Právě proto, je tělesná výchova velmi důležitým článkem ve školním vzdělávacím procesu.

2.2.1 Dějiny tělesné výchovy

V dějinách tělesné výchovy je prvním důležitým mezníkem Tereziánské a Josefínské období a jeho reformy v 18. století. „Přijetím Felbigerova organizačního statutu pro školy normální, hlavní a triviální z roku 1777 (Allgemeine Schulordnung) a 1777 (Ratio educationis pro část uherskou) došlo k postupnému zavádění povinné školní docházky pro všechny děti ve věku od 6 do 12 let. Tereziánský školní řád dokonce pamatoval i na možnost tělesných cvičení (pohybové hry, hříčky a zábavy) a doporučoval zakládat hřiště, jedno u školy a druhé za obcí“ (Kossl, Štumbauer, Waic, 2018, s. 115). Jak se dále můžeme dočíst v knize Kapitoly z dějin tělesné kultury o tělesná cvičení je zájem jak mezi dětmi, tak i mezi dospělými. Propaguje je i filozof Bernardo Bolzano na Univerzitě Karlově, který staví tělesnou výchovu na přední a důležité místo ve vzdělání. Stále však jsou hry, které jsou zakázány, jako např. běh o závod, koupání, bruslení, házení kamení, lezení na stromy. Tělesným cvičením se stále věnuje především šlechta a zámožnější měšťanstvo a je pro ně určitou výsadou.

Ve 30. letech 19. století mohlo měšťanstvo a šlechta cvičit—v soukromých tělovýchovných spolcích, případně v zemských ústavech. Dalším místem jsou tak zvané ortopedické ústavy, které právě vznikají a kde se využívá systému Lingovy metody. „První ortopedický ústav zřídil roku 1839 v Praze lékař Johan J. Hirsch. Cvičil ve Spálené ulici“

(Kossl, Štumbauer, Waic, 2018, s. 116). Za zmínku také stojí Jan Malypetr, který založil tělocvičný ústav v Panské ulici a byl jmenován prvním českým učitelem tělocviku na zemské škole roku 1848. Věnoval se cvičení v tělocvičně i na cvičišti. Ke cvičení využíval již gymnastických náradí, a to především bradla, hrazdu, koně, kruhy, žebříky, kozu. Malypetr je spoluautorem prvního českého sportovního názvosloví. V prostorách jeho ústavu byl 16. února roku 1862 založen spolek Pražská jednota tělocvičná, později známá jako Sokol a Malypetr se stal jeho prvním cvičitelem. Celý svůj život se věnoval šíření myšlenek na rozvoj pohybové dovednosti a tělesné výchovy u mládeže. Již jsem zmínila založení Sokola roku 1862, jehož hlavní osobností se stal Dr. Miroslav Tyrš, který právě v tu dobu pracoval v soukromém tělovýchovném ústavu J. Malypetra. Tyrš se inspiroval a navázal na starořecké myšlenky kalokagathie, což je myšlenka rozvoje tělesné zdatnosti a harmonie, která pak napomáhá i k rozvoji lidské osobnosti i národní kultury. Pod vedením Dr. Miroslava Tyrše byl pořádán i 1. Sokolský slet roku 1882 na oslavu 20. výročí založení Sokola. Ve stejném roce vznikl i základní dokument „Základové tělocviku“, později znám jako „Tyršova soustava“, využívaná i při sletových cvičeních.

V českých zemích se rozvíjely a zakládaly i další tělovýchovné organizace, které byly pod různou záštitou, např. dělnického hnutí, které se v 70. letech 19. století prudce rozvíjelo a postupně se vyvinulo až v samostatný tělovýchovný celek DTJ – Dělnicko tělocvičná jednota, založena roku 1897 v Praze. Další tělocvičnou jednotkou, která měla záštitu v katolické církvi, byla organizace Orel, založena roku 1908 na sjezdu v Brně. V roce 1914 se vytvořila skupina Lesní moudrosti pod vlivem M. Seiferta.

Po první světové válce a vzniku nového Československého státu se do situace uvnitř země zapojovali také sokolové. Byli hlavní organizovanou složkou, která měla početnou základnu a v nově vznikající zemi tak pomáhali chránit např. sklady s potravinami, nádraží, zabránit krádežím a rabováním. Pro jejich činnost vznikají z řad sokolů tzv. Národní stráž ve čele s Jindřichem Vaníčkem. V období První republiky se tělovýchovné jednoty – Sokol, Orel, DTJ dále rozvíjely, pořádaly svoje slavnosti přehlídky, cvičení, slety, olympiády. Největší tělovýchovnou jednotou-byl stále Sokol, umožnila mu to především velká materiální základna, kdy ve 30. letech 20. století měla více jak polovina jednot svou tělocvičnu a jak uvádí ve své knize Kossl, Štumbauer, Waic „každoroční příjmy a výdaje ČOS se většinou pohybovaly mezi 1-2 milióny a dokonce za hospodářské krize vydělali sokolové na X. sletu asi 10,5 miliónu Kč.“(str. 138, 2018). V době První republiky se rozvíjela i turistika a tramping - Klub českých turistů – skupina vlastenců kolem Vojty Nápsrtka, zahajuje svoji činnost již roku 1888. Členskou základnu tvořila dospělá populace ze středních i vyšších

vrstev. Členové klubu zakládali turistické chaty, označovali desítky kilometrů turistických tras; červená barva značila hlavní páteřní cestu.

V knize Kossl, Štumbauer, Waic (2018) se dočteme i o dějinách tělesné výchovy po situaci po druhé světové válce, kdy se projevil vliv komunistické strany a snaha sjednotit tělovýchovné organizace do jedné centrální a státem řízené jednoty. Názvy svazů se postupně měnily, jednalo se o období, kdy politika a vliv Sovětského svazu velmi tvrdě a nekompromisně ovlivňoval sport v Československé socialistické zemi. Jedna zmínka za všechny – vykonstruovaný proces s národními hokejisty v 50. letech 20. století. Uvádím jen základní data a vznik jednotlivých svazů. Rok 1946 vznikl Československý tělovýchovný svaz, jehož součástí byli tělovýchovné jednoty Sokol, Orel, DTJ a sportovní svazy té doby. V roce 1953 vznikla Ústřední turistická sekce při Státním výboru pro tělesnou výchovu a sport. V roce 1953 byl zároveň založen Institut tělesné výchovy a sportu v Praze se sídlem v bývalém působišti ČOS – v Tyršově domě. V roce 1974 bylo nově založeno Hnutí Brontosaurus, které se přičinilo o rozvoj ekologické výchovy u nás. V roce 1978 se uskutečnil první ročník Prázdninové školy Lipnice, tehdy ještě pod záštitou organizace SSM (Socialistický svaz mládeže). Komunistická strana Československa měla vliv, kontrolovala tělovýchovnou činnost, proto veškeré organizace byly pod Ústředním výborem KSČ. Odvětví skautingu a dalším nesocialistickým hnutím byl vyhlášen tvrdý boj, organizace byly zakázány, vše bylo pod vlivem sovětské politiky, a to již od roku 1949.

2.2.2 Školní tělesná výchova

„Školní tělesná výchova je výchovným předmětem a měla by skutečně představovat proces neustálé tělesné a duševní kultivace žáků při provádění konkrétních pohybových činností, a to ve specifických sociálních vazbách, v zájmu sociálního zdraví jedince.“ (Mužík, Krejčí, 1997, s. 11).

Podle Rychetského (1998) by školní tělesná výchova měla rozvíjet pohybový režim, kde se žák naučí, zakóduje vhodné pohybové návyky, zdravý životní styl i sociální komunikaci. V rámci hodin tělesné výchovy dochází k rozvoji pohybových schopností, dovedností žáka.

Tělesná výchova je povinným předmětem pro všechny žáky a to bez rozdílu schopností, dovedností či míry zdravotního oslabení, zde samozřejmě dochází k určitým omezením, uvolněním z konkrétních cvičení. Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících a to minimálně v rozsahu 45 minut. Ve ŠVP jsou uvedeny minimálně dvě vyučovací jednotky tělesné výchovy – jedná se o základní organizační formu. I nadále je doporučováno zařadit

třetí vyučovací jednotku, kde je to z organizačního důvodu možné. Bohužel dvě vyučovací jednotky jsou stále zařazeny na většině základních i středních škol v České republice. Přestože Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již v roce 1990 přijalo opatření k postupnému rozšíření povinné tělesné výchovy na 3 hodiny týdně. Z důvodu finančních i kapacitních k tomuto navýšení nikdy nedošlo. Tělesná výchova je velmi důležitý povinný předmět ve výuce žáků, je hlavním zdrojem poznatků, organizačních návyků, pohybových činností. Žák získává pozitivní vztah k pravidelným aktivitám, ke zdravému životnímu stylu moderního člověka.

2.3 Sportovní kurzy na středních školách

Slovník cizích slov definuje kurz jako soubor přednášek, učebních lekcí určeného oboru. Pokud budeme hovořit o sportovním kurzu, jedná se o soubor přednášek zabývajících se tělesnými i pohybovými činnostmi, prováděné převážně soutěžní formou a organizovaně.

2.3.1 Sportovní kurzy ve výuce na středních školách

„Kurzy patří mezi jednorázové akce trvající souvisle několik dnů. Mají konkrétní cíl, který spočívá nejčastěji v nácviku a zdokonalení dovedností v určité sportovní aktivitě. Snahou je zprostředkovat účastníkům kurzu prožitek nejen z vlastního zdokonalení. Pro zpestření a zvýšení účinku se zařazují další činnosti, které obohacují znalosti účastníka, rozvíjejí jeho osobnost, umožňují navázání a posílení sociálních kontaktů. Kurzy jsou obvykle vázány na určité, hlavně přírodní prostředí (hory, voda, speciální tělovýchovná zařízení). Změna prostředí a kontakt s přírodou je právě to, co je činí tak přitažlivými a účinnými“ (Slepičková, 2005, s. 87). Právě na školách získávají žáci a studenti při výuce první informace o aktivitách v přírodě, jejich výchovných aspektech. Aktivity v přírodě jsou dynamicky se rozvíjející složkou tělesné výchovy a sportu. Můžeme pozorovat velké množství vznikajících agentur, organizací, které se zabývají aktivitami v přírodě, sportovními kurzy v přírodě. Rozvoj přichází i v oblasti sportu, kde vznikají nové sportovní disciplíny, odvětví. Návrat k přírodě je v poslední době nedílnou součástí moderního stylu života. Ať už znovu s rozvojem organizací – Skaut, Klub českých turistů atd., tak i touha o překonání sebe sama, touha dokázat si splynutí s přírodou, jsou příčinou vzniku organizací, které tyto nabídky umožní. Zvláště pak lidem z větších měst, přináší únik do přírody nalezení vnitřní pohody a klidu. Aktivity v přírodě zasahují i do školní tělesné výchovy, jako součást školního

vzdělávacího programu právě na sportovních kurzech, turistice, rekreaci, školách v přírodě. Sportovní kurzy jsou součástí tělesné výchovy, a jak již bylo řečeno, součástí školních vzdělávacích programů. Škola, respektive vedení školy uvádí ve školním vzdělávacím programu typy kurzů, které jejich škola žákům nabízí.

2.3.2 *Rámcové vzdělávací programy*

„Rámcové vzdělávací programy (RVP) tvoří obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů škol všech oborů vzdělání v předškolním, základním, základním uměleckém, jazykovém a středním vzdělávání. Do vzdělávání v České republice byly zavedeny zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Na základě rámcových vzdělávacích programů a pravidel v nich stanovených si jednotlivé školy vytvářejí své realizační programové dokumenty – školní vzdělávací programy. Obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů). Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. „(www.nuv.cz, 2011-2021). RVP pro tělesnou výchovu, ze kterého lze čerpat při sestavení školního vzdělávacího programu, obsahuje řadu pohybových dovedností, činností, které škola může žákům nabídnout, např. pohybové hry různého zaměření, gymnastika, cvičení s hudbou, úpoly, atletika, sportovní hry, moderní a netradiční pohybové hry. RVP pro tělesnou výchovu uvádí i různé formy kurzů a aktivit mimo školní zařízení. Např. turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování. Aktivitu, které bude škola s žáky vykonávat, během školní výuky je nutné mít sepsány ve školním vzdělávacím programu.

2.3.3 *Typy sportovních kurzů*

Když hovoříme o sportovních kurzech na školách, máme většinou na mysli týdenní či kratší pobyty zaměřené na sportovní, pohybovou aktivitu, spojenou s ročním obdobím. Hovoříme proto o kurzech zimních a kurzech letních.

Sportovní kurzy v přírodě jsou organizovány mimo prostředí školy, ideálně v blízkosti lesa, vody, přírody. V RVP pro střední školy a gymnázia jsou uvedeny na str. 63 kurzy - výuka turistiky a pobytu v přírodě, kde je obsahem kurzu pouze orientační běh, příprava a likvidace tábořiště a orientace v nepřehledné krajině, dále lyžování - běžecké, sjezdové i snowboarding. Jiný typ kurzu v RVP není popsán. Pokud škola organizuje jiný sportovní kurz je na rozhodnutí ředitele školy o zařazení kurzu do výuky, do ŠVP, kde je kurz uveden.

Mezi sportovní kurzy v přírodě realizované na školách můžeme zařadit následující nejtradičnější kurzy:

- lyžařský kurz
- turistický kurz
- cyklistický kurz
- vodácký kurz
- adaptační kurz

Další sportovní kurzy, se kterými se můžeme setkat, při studiu na střední škole jsou:

- branný kurz
- kurz bruslení
- kurz vysokohorské turistiky
- kurz lanových překážek, horolezectví, boulderingu

Tyto kurzy jsou již netradiční a nalezneme je v nabídce specializovaných středních škol.

Sportovní kurzy mohou být pořádány na základních i středních školách, avšak vždy s ohledem na věk účastníků. Lyžařský a bruslařský kurz jsou označovány jako zimní kurzy, ostatní kurzy řadíme mezi letní kurzy.

lyžařský kurz

Na lyžařském kurzu se nejčastěji vyučuje sjezdové lyžování, poslední dobou často doplněno o výuku snowboardingu. Škola většinou nechává na studentovi možnost volby mezi sjezdovým lyžováním a snowboardem. Záleží i na personálním zabezpečení, které škola může nabídnout, zajištění výuky z řad učitelů tělesné výchovy či prostřednictvím agentury, profesionálních instruktorů. Lyžařský kurz bývá doplněn i o běžkové lyžování, kde jsou studenti seznámeni se základem běžeckého lyžování, servis lyží, mazání skluznice, orientace v horském terénu. Součástí lyžařského kurzu by měla být i přednáška horské služby o bezpečnosti na horách, chování v horském prostředí, změně počasí a poskytnutí první pomoci. Lyžařský kurz plní i složku vzdělávací – pohyb v horském prostředí, FIS desatero chování na sjezdovce, mazání lyží atd.

kurz bruslení

Bruslení může na školách probíhat formou kurzu, nebo pokud jsou k tomu vhodné podmínky, v rámci hodiny tělesné výchovy. V rámci školního bruslení je zvládnutá metodická řada jízdy vpřed, zastavení, vzad, jízda v zatáčkách, překládání vpřed a vzad. Součástí může být i základní znalosti a dovednosti ledního hokeje – práce s pukem, hokejkou. Přesto se jedná o kurz doplňkový, může nám však být inspirací pro zařazení do hodiny tělesné výchovy i citace z knížky A. Krejčího „Ale ne každému, bohužel, možno účastnit se tělocviku, a ten

ať proto užívá způsobu tělocviku, jakého dříve se užívalo, totiž v létě koupání a v zimě klouzání“(Krejčí, s. 10).

Pro letní kurzy je typické široká škála nabídky aktivit v přírodě, na všech kurzech je možné zařadit orientaci v přírodě, tábornictví, práce s mapou, hry a cvičení v přírodě, turistiku či jinou kulturně poznávací činnost přesahující rámec tělesné výchovy.

cyklistický kurz

Pro turistické využití kola se běžně využívá pojem cykloturistika, setkat se tedy můžeme s názvem cyklistický či cykloturistický kurz. „Cykloturistika, jako prostředek nejen tělesné výchovy, technických dovedností vybrané pohybové aktivity a sociálního citění, umožňuje také praktické ověření teoretických znalostí přírodovědných, kulturních a společenských oborů výuky a studia“(Ondráček, Hřebíčková, 2007, s. 103). Školní cyklistický kurz není o výkonech, ale především o seznámení žáků s okolím, kde kurz probíhá, zařazení dalších aktivit spojených s pobytem v přírodě – orientace v prostoru, táboření a v neposlední řadě i o technických dovednostech, jako základní oprava kola – výměna duše, seřízení posedu a výšky sedla.

adaptační kurz

„Adaptační soustředění poskytují jedinečnou možnost hlouběji se poznat a stmelit v rámci třídy. Procesy vzájemného poznávání a sblížování, které ve škole trvají většinou měsíce, je zde možnost nastartovat a významně urychlit během několika dní.“ (Dubec, 2007, s. 4)) Proto se adaptační kurzy zařazují ve chvíli, kdy se setkává nová skupiny, na středních školách při zahájení studia v prvním ročníku. Adaptační kurz bývá organizován profesionální agenturou, vzhledem k speciálním dovednostem, znalostem, které by organizátoři, vedoucí měli znát.

vodácký kurz

Vodácký kurz je specifickým svým prostředím, jedná se o spojení turistiky a vodního sportu. Bývá realizován jako sjezd úseku řeky na kánoí či raftu. Součástí kurzu jsou opět ostatní složky z aktivit v přírodě – táboření, orientace, kulturně poznávací činnost. Kurz žáky seznamuje se základními znalostmi a dovednostmi v manipulaci s lodí – jízda vpřed, vzad, otáčení, najíždění do proudu, sjíždění jezu i se všeobecnými zásady pohybu na vodě. Jak uvádí ve své knize K. Štemprok (1983) „rychlost pohybu na vodě je dána charakterem řeky, překážkami, rychlostí toku a vyspělostí jezdců. Během kurzu dbá vedoucí na bezpečnost – vesty, helmy, které jsou povinnou výbavu školního kurzu. Pro svoji finanční dostupnost se stává vodácký kurz velmi oblíbeným a často zařazovaným kurzem do ŠVP. Školy mohou

využít různé organizace nabízející zabezpečení, převoz věcí, půjčovnu vybavení na sjezd i celkovou organizaci kurzu.

branný kurz

Branný kurz, podle jedné střední školy v Praze, je ten nejnáročnější na škole, žáci jsou „ždímáni“ jak po stránce fyzické, tak i psychické. Na druhou stranu získají doživotní zážitky. Kurz je organizovaný povětšinou na speciálních středních školách či pro starší žáky ZŠ. Žáci mají možnost vyzkoušet si vojenský život, přežít v přírodě. Zde se opět branný kurz prolíná s ostatními aktivitami v přírodě – táboření, orientace v terénu, kulturně poznávací činnost. Z pohledu tělesné výchovy se zde potkávají obě složky tělesná i výchovná a navzájem se prolínají.

kurz vysokohorské turistiky

Vysokohorská turistika je specifický druh turistiky v horském prostředí, skalních oblastech, po značených i neznačených cestách, kde hlavní část práce vykonávají nohy a ruce jsou používány příležitostně. K překonání obtížnějších úseků se používají horolezecké techniky a vybavení pro zajištění bezpečí. Jak uvádí Neuman, vysokohorská turistika vyžaduje ve srovnání s pěší turistikou další specifické odborné znalosti a dovednosti i dobrou tělesnou kondici (Neuman, 2000, s. 96). Délka tratě, přesunu závisí na převýšení, obtížnosti terénu, aktuálním počasí. Základní formou jsou jednodenní či vícedenní túry. Skupina je vedena zkušeným instruktorem, který dbá na bezpečnost svých žáků.

kurz lanových překážek, horolezectví, boulderingu

Pokud škola nepořádá samostatný kurz lanových překážek, je často aktivita zařazena k jinému letnímu kurzu, právě na základě využití spolupráce, rozvoje síly, obratnosti. V tomto kurzu se klade velký důraz na rozvoj tělesné stránky každého jedince. Horolezectví je již specifickým sportem a v rámci kurzu se s ním setkáváme velmi ojediněle, opět jen na speciálních školách, při speciálním výcviku. Častější formou využití přírodních podmínek a bezpečnosti, fyzické zdatnosti žáků je bouldering – volné lezení na malých skalkách, v malých výškách bez lana. Jak uvádí Neuman ve své knize Turistika a sporty v přírodě bouldering je vlastně přelézání velkých kamenů, jedná se o jednu z nejstarších forem volného lezení, lezení bez jištění do výšky, ze které lze bezpečně seskočit (Neuman, 2000, s. 140).

2.3.4 Bezpečnost při výuce na sportovním kurzu

Bezpečnost při výuce na středních školách, a tedy i během sportovních kurzů v přírodě, řeší dokument vydaný MŠMT ČR s názvem Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti

a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen Metodický pokyn). „Tento metodický pokyn stanoví postupy vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školách a školských zařízeních. Metodický pokyn je určen právníckým osobám působícím na školách zřizovaných MŠMT ČR. Školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově, činnostech s ním přímo souvisejícím a při poskytování školských služeb“ (Metodický pokyn, 2005, str. 1). Pokyn popisuje konkrétní úkoly v péči o bezpečnost a ochranu zdraví, související úkoly dohledu na žáky a studenty pro jednotlivé typy škol a školských zařízení. Pro všechny sportovní kurzy platí jedno zásadní pravidlo „při pohybových činnostech v přírodních podmínkách je třeba volit terén a překážky úměrné věku, klimatickým podmínkám, rozumovému a fyzickému vývoji s přihlédnutím ke kvalitě výzbroje a výstroje žáků. K zařazení sportovních odvětví, které nejsou podrobně rozvedeny ve školských vzdělávacích programech, musí mít pedagogický pracovník povolení ředitele školy a dodržovat bezpečnostní pravidla i metodické postupy pro danou věkovou kategorii platné v oblasti školního nebo svazového sportu“ (Metodický pokyn, 2005, str. 8).

Bezpečnost na sportovních kurzech je vždy důležitá. Proto musí být náležitě vyvážen poměr mezi zábavou a bezpečností. Vedoucí kurzu musí dbát na fyzickou zdatnost svých svěřenců, pokud charakteristika kurzu určuje náročnější podmínky, je nutné o nich předem studenty informovat a společně se připravit. Sportovní kurzy jsou pro studenty nejen o fyzické kondici, ale i o psychické, sociální i výchovné složce. Níže uvádím základní pokyny pro bezpečnost na kurzech, vycházejících z pokynů MŠMT.

lyžařský výcvik

„Práci instruktorů řídí vedoucí kurzu určený ředitelem školy, který též schvaluje plán výcviku. Vedoucí kurzu před odjezdem na lyžařský výcvik upozorní na nutnost seřízení bezpečnostního vázání lyží. Žáci jsou rozděleni do družstev podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Družstvo má nejvýše 15 členů. Účastní-li se kurzu více než 30 žáků do 15 let, je potřebné ustanovit zdravotníka. Zpravidla třetí den lyžařského kurzu se doporučuje z hlediska zdravotního zařadit odpočinkový půlden s aktivním programem a bez lyžařského nebo snowboardového výcviku“ (Metodický pokyn, 2005, s. 9-10).

sportovně turistické kurzy

„Pedagogičtí pracovníci a instruktoři jsou povinni dbát na úroveň pohybové vyspělosti, předchozí výcvik, výkonnost a zdravotní stav žáků. Během kurzu (výletu) přihlížejí k aktuálnímu počasí, zařazují včas a v přiměřené míře přestávky pro odpočinek. O trase a časovém plánu kurzu (výletu) musí být informován vedoucí kurzu, popřípadě

odpovědný zástupce ubytovacího zařízení. U cyklistického kurzu v silničním provozu má družstvo maximálně 10 cyklistů, za které odpovídá vedoucí družstva. Před zahájením kurzu vodní turistiky zjistí vedoucí kurzu stupeň plavecké vyspělosti žáků. Vedoucí kurzu odpovídá za zhodnocení stavu sjízdnosti trasy. Pedagogický pracovník odpovídá nejvýše za pět kánoí (kajaků) nebo za dvě pramice (rafty). Při horských túrách se musí důsledně respektovat momentální zdravotní stav žáků, aktuální podmínky (zejména povětrnostní), značení a pokyny Horské služby“ (Metodický pokyn, 2005, s.10-12)

3 CÍLE PRÁCE

3.1 Cíl práce:

Cílem práce je zmapovat nabídku kurzů aktivit a sportů v přírodě pro studenty středních škol na Praze 3 z hlediska druhu kurzu, programové nabídky, organizačního zajištění či lokace.

Dílčí cíle:

- 1) Zjistit programovou náplň vybraných kurzů.
- 2) Zjistit organizační zajištění sportovních kurzů.
- 3) Zjistit zájem studentů o sportovní kurzy, které škola pořádá.

3.2 Úkoly práce:

- 1) Sepsat teoretický přehled zabývající se tématy aktivit sportů a kurzů v přírodě. Zjistit legislativní opatření týkající se těchto kurzů.
- 2) Sestavení dotazníků mapující sportovní kurzy a aktivity v přírodě na středních školách Prahy 3.
- 3) Vyhodnotit data získaná dotazníkovým šetřením na středních školách.

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Jaká je nabídka kurzů u jednotlivých typů škol?
- 2) Jaký je zájem o kurzy ze stran studentů?
- 3) Jaká je délka trvání kurzů?
- 4) Jak jsou kurzy organizovány?

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Výzkumný soubor

Pro výzkum jsem oslovila celkem 11 středních škol, působících na Praze 3. Jedná se o školy s různým studijním zaměřením – gymnázia, střední odborné školy, konzervatoře. Z oslovených respondentů – střední školy - odpovědělo 8 škol: 3 gymnázia a 5 středních odborných škol.

4.2 Sběr dat

Pro sběr dat byl využit dotazník, rozeslán prostřednictvím elektronické pošty. Dotazník byl zaslán osloveným ředitelům středních škol na Praze 3. Sběr dat probíhal v dubnu 2021. Dotazování bylo anonymní, pro potřebu této práce, není důležitý název školy, ale její zaměření a nabídka aktivit a kurzů, které pro studenty organizují.

4.3 Použité metody

Pro svoji bakalářskou práci jsem zvolila metodu dotazníku. „Dotazníková technika je shromažďování informací od dotazovaných osob a je určena pro hromadné získání údajů. Její objektivní výsledek závisí na teoretické bázi, z níž tazatel vychází a z promyšlené vědecké hypotézy, která je určujícím podkladem ke stylizaci otázek tak, aby postihovaly podstatné rysy zkoumaných jevů a procesů“ (Pána, 2007, s. 21). Jedná se o jednu z nejvíce používaných metod v pedagogice. Při tvorbě dotazníku je potřeba zvážit praktické potřeby dotazníku, jako je správná konstrukce, úměrnost rozsahu, způsob zadávání dotazníku. V neposlední řadě pochopení otázky, správné zvolení možností odpovědí.

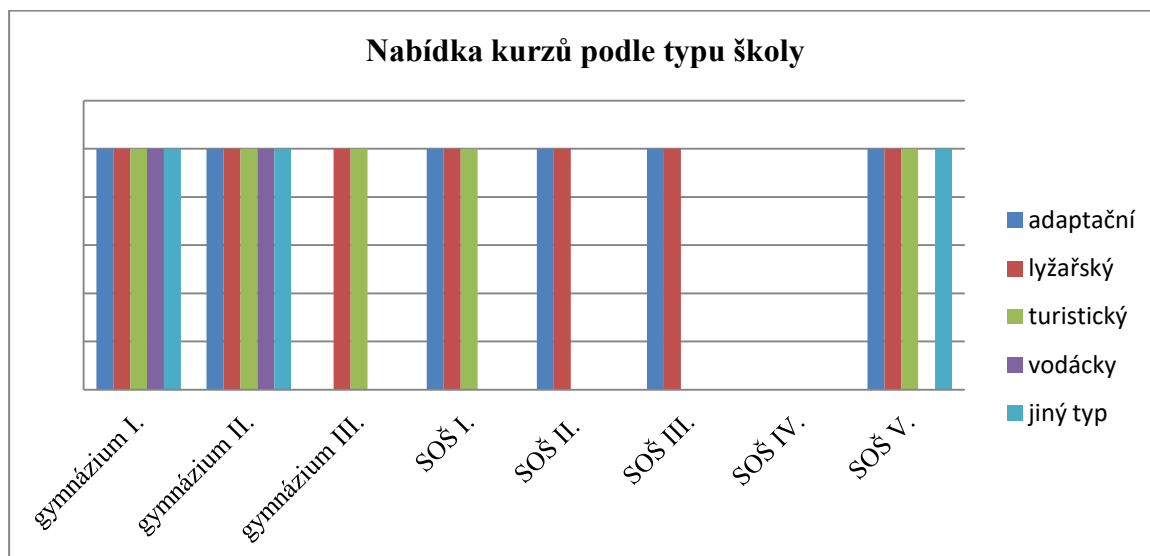
4.4 Vyhodnocení výsledků

Data získaná z dotazníků jsem vyhodnotila základními statistickými metodami, vyjádřením četnosti jednotlivých odpovědí či procentuálním rozložením. Získané výsledky následně představuji pomocí grafů v kapitole č. 5 Výsledky.

5 VÝSLEDKY

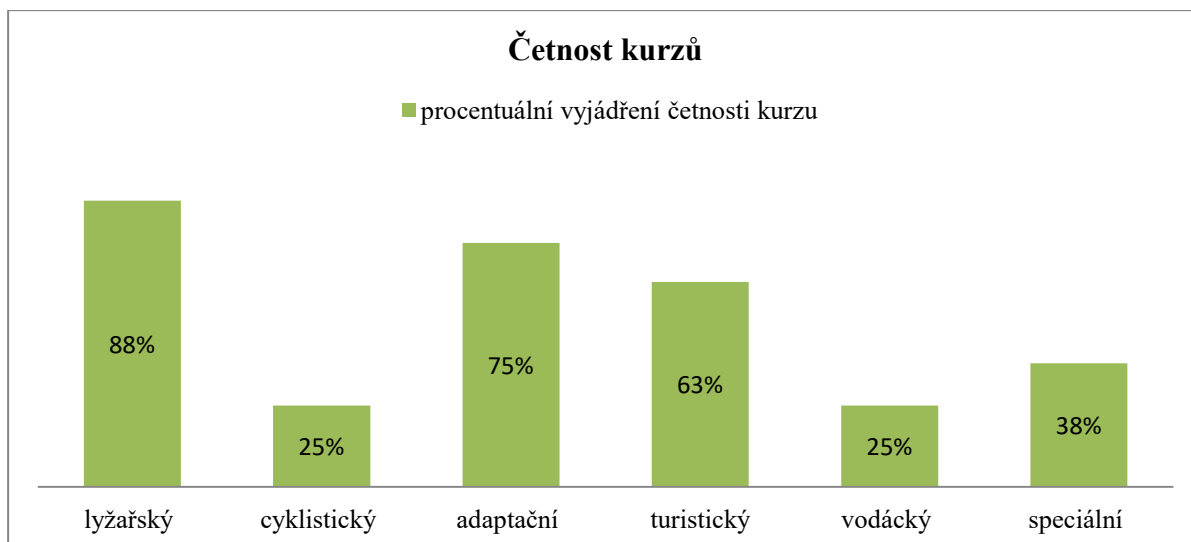
Na základě shromážděných dat, byly vytvořeny grafy a tabulky. Otázky v dotazníku se týkaly nabídky sportovních kurzů pro studenty středních škol, programové náplně kurzu, organizačního zajištění, lokality pořádání kurzu i cenové kalkulace pro studenty. Dále jsem se v dotazníku zajímala, jestli mají studenti zájem o aktivity, kurzy, které jim škola poskytuje.

Výzkumná otázka č. 1 – Jaká je nabídka kurzů u jednotlivých typů škol? Zjistila jsem, že nejčastěji organizovaným kurzem je kurz lyžařský, který je pořádán na všech školách, které uvedly, že pořádají sportovní aktivity, kurzy. Druhým nejčastějším kurzem je kurz adaptační, který je pořádán na šesti z osmi škol. Kurz turistický je zastoupen z více než 50 % na všech školách. Již méně častý je kurz vodácký, který je uveden u dvou odpovědí, tedy na dvou školách z osmi. Za jiný typ kurzu byl označen kurz malířský (doplněn o turistiku; hry v přírodě; lanové překážky, a proto jej uvádím mezi aktivity v přírodě) pořádán na jedné středně odborné škole a kurz vysokohorské turistiky ve Slovinsku, pořádáný na gymnázium.

Graf 1 - Nabídka kurzů podle typu školy

Graf 2 – Četnost kurzů - Ze získaných dat vyplynul jako nejčastěji organizovaný kurz – lyžařský. Je zastoupen na všech sedmi školách, které uvedly, že pořádají kurzy, aktivity pro své studenty. Dalšími kurzy, které jsou uváděny v dotazníku, jsou kurzy adaptační, turistický, vodácký a speciální kurzy – malířský, vysokohorská turistika ve Slovinsku.

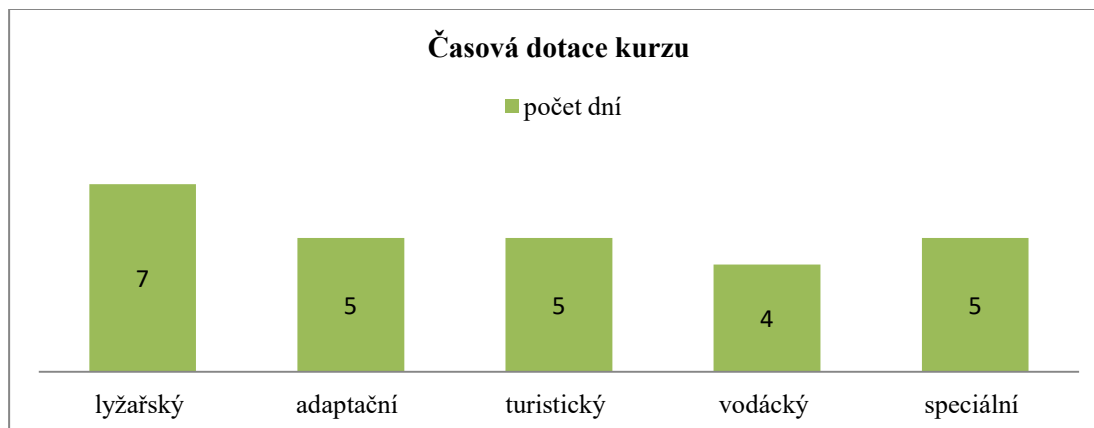
Graf 2 - Četnost kurzů

Výzkumná otázka č. 2 – Jaký je zájem o kurzy ze stran studentů? Graf č. 3 – Obsazenost kurzů ukazuje na velký zájem o kurzy, aktivity v přírodě ze stran studentů a to bez ohledu na typ školy. Kurzy jsou studenty naplněny přes 85 %, u některých typů kurzů – adaptační dochází k naplnění z 97%. Účast studentů na kurzech, aktivitách je tedy vysoká. Školy nemusejí nabízené kurzy rušit.

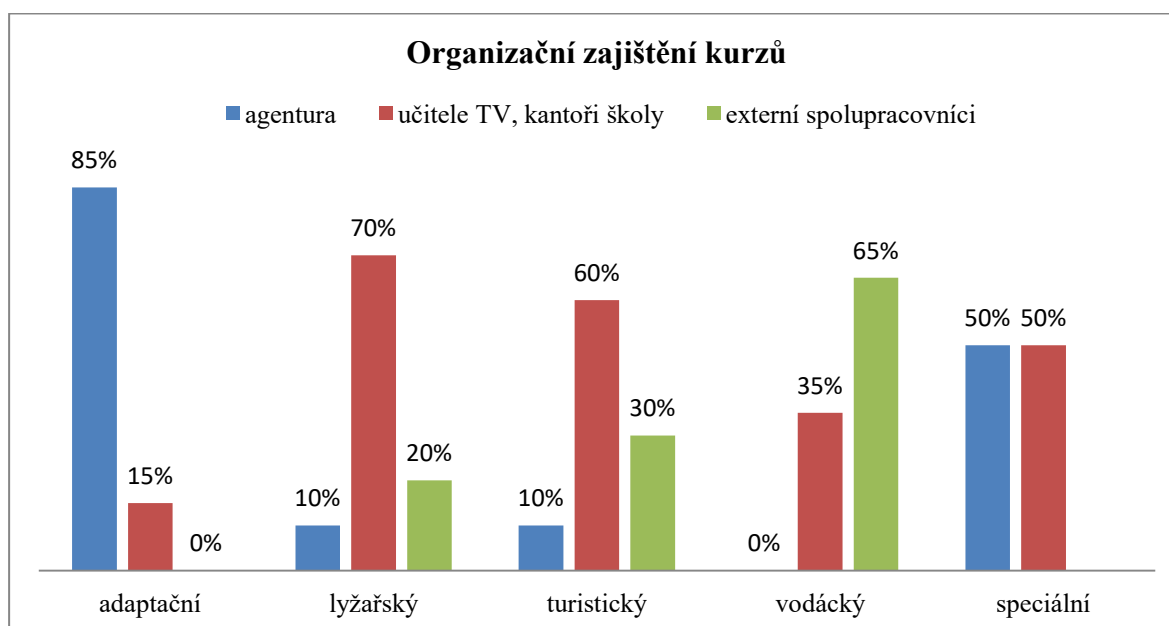
Graf 3 - Obsazenost kurzů

Výzkumná otázka č. 3 – Jaká je délka trvání kurzů? Data z grafu představují průměrnou délku jednotlivých kurzů. Většina sportovních kurzů se pohybuje v rozmezí 4-5 dní. Výjimkou je lyžařský kurz, který školy uvádějí v délce 6-7 dní tedy týdenní kurz.

Graf 4 - Délka trvání kurzů

Ve svém výzkumu jsem se zajímala taky o organizační stránku kurzu – Výzkumnou otázku jsem si položila na základě právě organizačního zajištění kurzu – Jak jsou kurzy organizovány? Jestli je kurz pořádán učiteli, kantory školy, externími spolupracovníky či speciální agenturou. Organizační zajištění kurzu graf č. 5. Využití agentury při organizování kurzu uplatňují, kromě dvou škol, všechny ostatní školy. Tato zkušenost platí alespoň pro jeden z kurzů. Ze získaných dat je patrné, že tak činí při organizování adaptačního kurzu.

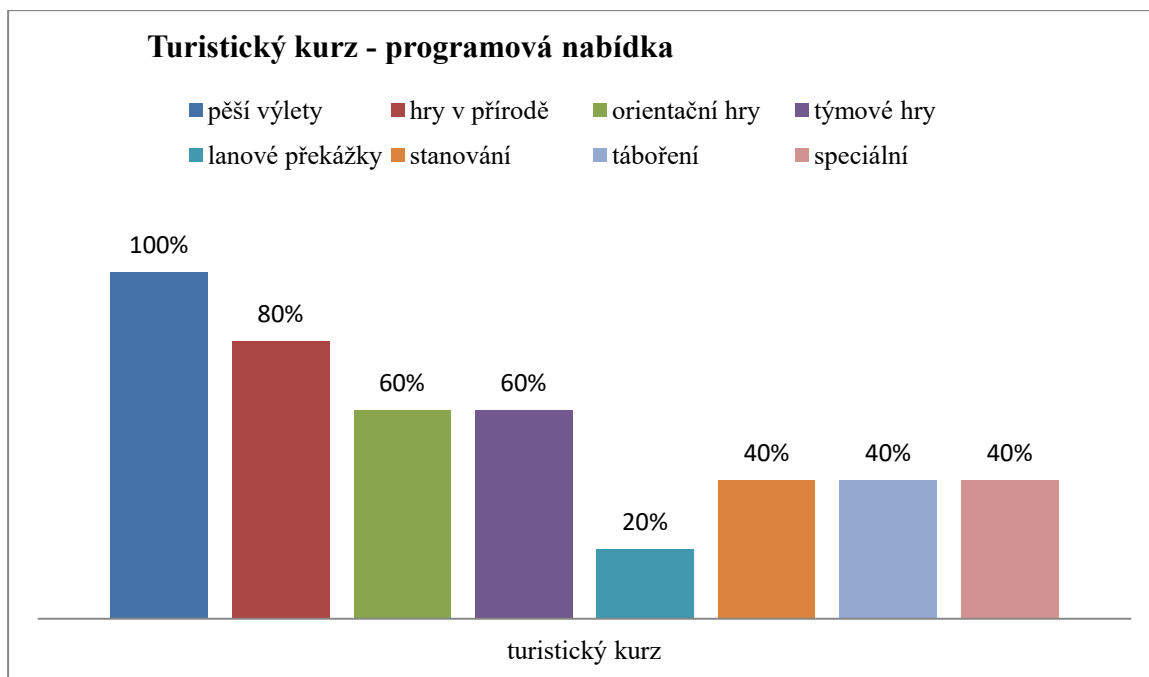
Graf 5 - Organizační zajištění kurzů

Sportovní kurzy jsou rozlišeny i z hlediska místa pořádání, tedy lokace. Ve svém výzkumu jsem se zajímala, kde školy pořádají kurzy a to především kurz lyžařský. Otázka v dotazníku – Lyžařský kurz je pořádán Česká republika x Zahraničí? Z grafu č. 6 vyčteme, že školy upřednostňují Českou republiku pro konání lyžařského kurzu. Zahraničí pro jiný kurz nežli lyžařský zvolilo jedno gymnázium a to pro speciální kurz vysokohorské turistiky ve Slovinsku. Ostatní kurzy se konají na území České republiky.

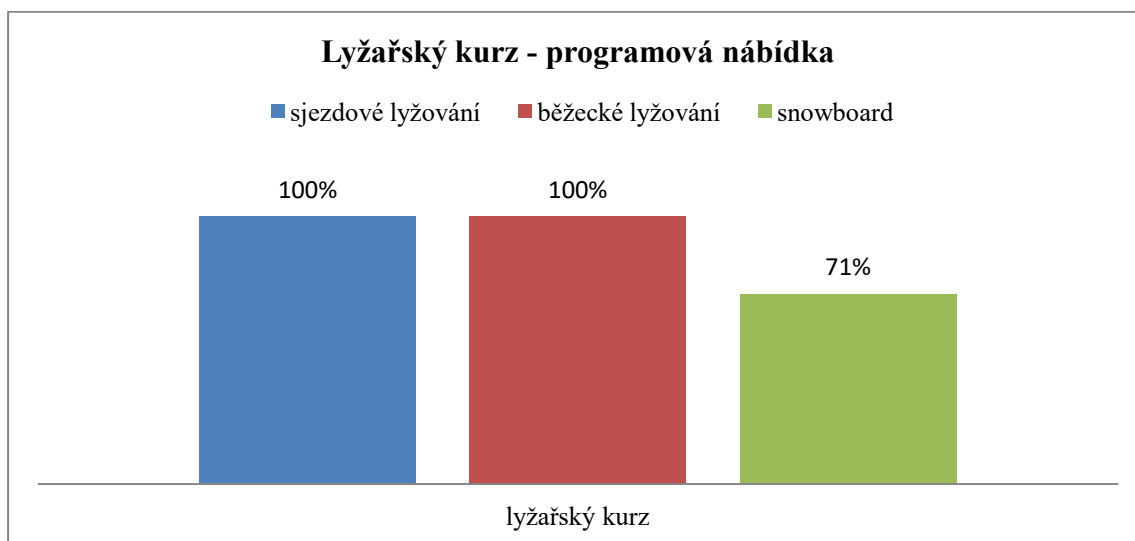

Graf 6 - Místo pořádání lyžařského kurzu

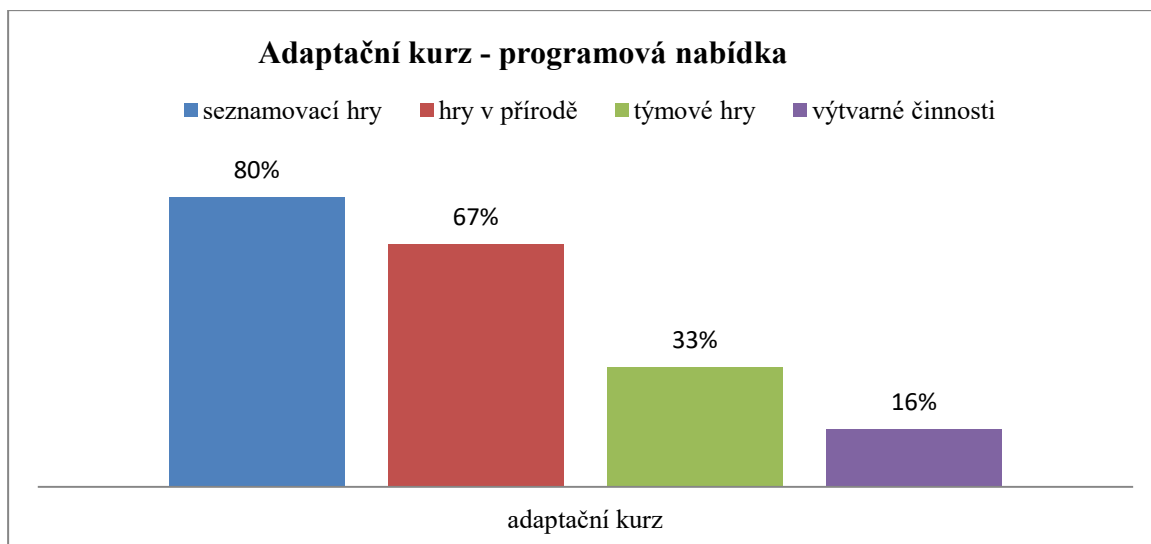
Grafy č. 7-9 nám shrnují programovou nabídku sportovních kurzů. Ze získaných dat, je patrné zastoupení aktivit, sportů v přírodě. Turistický kurz - graf č. 7 poukazuje na využití přírody jako složky poznání, pozorování přírody, táboření a také i aktivity s tím spojené – hry v přírodě, týmové hry, táboření, stanování. Lyžařský kurz - graf č. 8 vystihuje znovu zapojení běžeckého lyžování do výuky na středních školách. Jak již bylo zmíněno adaptační kurz - graf č. 9 je kurz především na seznámení nové skupiny, třídy, proto zde nacházíme hry seznamovací, týmové, ale i hry v přírodě, jelikož propojení přírody a výchovy se opět vrací do nabídky vzdělávání.

Graf 7 - Turistický kurz - programová nabídka

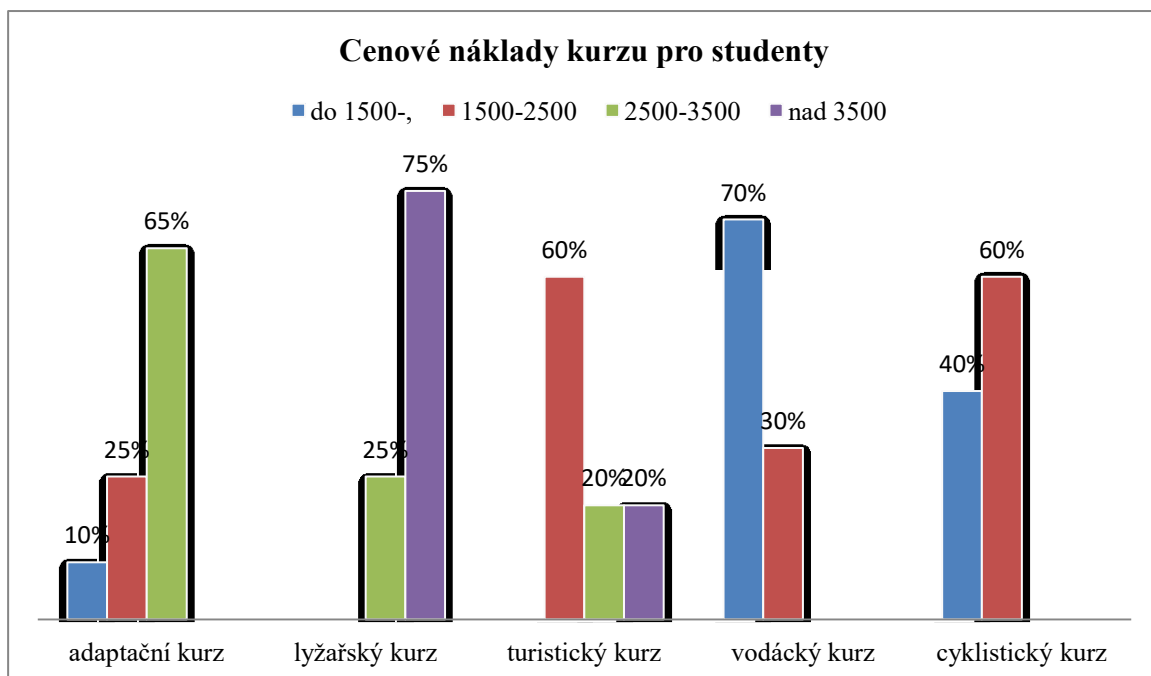

Graf 8 - Lyžařský kurz - programová nabídka

Graf 9 - Adaptační kurz - programová nabídka

Závěrečný graf č. 10 ukazuje finanční náklady na jednotlivé kurzy pro studenty. Finanční náklady se liší v souvislosti se specializací kurzu a potřebným sportovním materiálem i doplňkovými službami (lanovky, vleky). Proto je lyžařský kurz nejdražší, ač již víme z předchozích grafů, že je studenty naplněn a o kurz je zájem. Nelze tedy říct, že by cena kurzu byla rozhodující při jeho obsazenosti.

Graf 10 - Cenové náklady kurzu pro studenty

6 DISKUZE

V této kapitole se budu věnovat zhodnocení naplnění cílů práce, potvrzením nebo vyvrácením výzkumných otázek. Dále bych chtěla svoji práci porovnat s výsledky předešlých prací, které se zabývaly podobným tématem. Podle mého názoru se podařilo splnit všechny dílčí cíle i úkoly práce, které jsem si stanovila v kapitole č. 2 Cíle práce.

Hlavním cílem této práce bylo představit, zmapovat nabídku kurzů aktivit a sportů na středních školách na Praze 3. Hlavní cíl byl splněn. Nabídku kurzů aktiv a sportů jsem zjistila pomocí dotazníku a předkládám přehled kurzů, které střední školy pořádají pro svoje studenty, jejich programovou náplň, personální zabezpečení i délku trvání.

Dílčí cíle práce byly stanoveny - zjistit programovou nabídku kurzů, zjistit organizační zajištění kurzu a zjistit zájem o kurzy z řad studentů. I tyto dílčí cíle jsem splnila a uvedla jsem je v kapitole 5. Výsledky. Ze získaných dat vyplývá, že nabídka aktivit a sportů v přírodě je pestřejší na gymnáziích než na středně odborných školách. Ovšem i zde nalezneme výjimku a to zastoupením středně odborné školy grafické, která zařazuje do osnov i kurz speciální malířský, který je ovšem zasazen do přírody a je doplněn o turistiku, cykloturistiku, táboření a splňuje tak podmínky pro zařazení mezi aktivity v přírodě podle Neumana (2000). Pokud již zmiňujeme autora knihy Turistika a sporty v přírodě, můžeme říct, že práce potvrdila rozřazení jednotlivých oblastí aktivit v přírodě a jejich zastoupení na kurzech. Školy se věnují těmto aktivitám a přispívají tak k výchovnému působení na žáka i mimo školní zařízení. Zároveň platí i tvrzení Rychetského (1998), že je rozvíjena složka pohybových dovedností a schopností v rámci tělesné výchovy. Kdy jinde při mimoškolní aktivitě působit na žáka, studenta, nežli při pobytu v přírodě.

Výsledky výzkumu můžeme porovnat s dřívějšími pracemi, které byly zpracovány a zabývaly se kurzy aktivit v přírodě, sportovními kurzy či adaptačními kurzy. V práci Petra Dudka – Adaptační kurzy na pražských gymnáziích z roku 2018 (Fakulta tělesné výchovy a sportu UK) se mimo jiné dovídáme, zájem o českou lokaci pro výběr kurzů. Toto tvrzení mohu potvrdit i ze svého výzkumu. Česká republika je i na dále hlavním místem pro organizaci kurzů aktivit a sportů v přírodě. Stejného výsledku jsme dosáhli i v trvání kurzu, které u adaptačního kurzu nepřesáhlo, ani u jedné školy, délku pěti dní. K zajímavému rozporu však dochází u personálního zajištění adaptačního kurzu. Ve své práci P. Dudek

uvádí, jasné zapojení vlastních zaměstnanců školy před externími spolupracovníky, o agenturách není zmínky. Zatímco z dat, které uvádím ve své práci já, vzešlo jasné využití agentury na zabezpečení adaptačního kurzu. Zde tedy dochází ke změně od interního zapojení pedagogů do využití práce agentury. Proč nastává tato změna, nechám již na zhodnocení jiné budoucí práce.

Zajímavé výsledky a porovnání můžeme najít i v práci Vandy Podroužkové – Sportovní kurzy v přírodě a jejich využití na vybraných středních školách na Benešovsku z roku 2009 (Pedagogická fakulta UK). V roce 2009 ještě nebyly na všech středních školách na Benešovsku organizovány sportovní kurzy v přírodě. S porovnáním svých výsledků ze získaných dat, mohu tvrdit, že na Praze 3 jsou kurzy organizovány na středních školách mimo jedné. Můžeme říct, že došlo k posunu v zajištění kurzů aktivit a sportů v přírodě pro studenty středních škol. Kurzy jsou zařazovány do výuky během celé doby studia. Kurzy jsou primárně určeny jednotlivým ročníkům a tak se objevuje možnost, nabídka aktivit v přírodě v různých fázích studia. Z prostudování závěrů práce V. Podroužkové dále vychází, že nejčastějším sportovním kurzem na středních školách na Benešovsku je kurz lyžařský. Tato tvrzení mohu i v roce 2021 potvrdit a získaná data jej ztvrdzují. Již v roce 2009 bylo zřejmé, že roste zájem o aktivity v přírodě na kurzech pro studenty, tyto aktivity jsou i nadále rozvíjeny a zapojeny do programu všech kurzů, které uvádím ve své práci.

Pokud se budeme zabývat programovou nabídkou kurzů, je patrné, že jsou aktivity v přírodě využívány nadále a zařazování do jednotlivých typů kurzů je tak častější. Proto se programová nabídka aktivit na konkrétním kurzu může lišit od typu školy. Avšak nacházíme jednotné prvky – hry v přírodě, týmové hry, hry na rozvoj spolupráce, turistika všeho druhu – tyto aktivity najdeme v programové nabídce všech kurzů bez ohledu na typu škol. Pokud škola neorganizuje např. turistický kurz, neznamená to, že se nevěnuje turistice. Zastoupení aktivity je např. na cyklistickém kurzu, lyžařském či vodáckém kurzu. Jistě by bylo zajímavé podívat se na konkrétní kurzy blíže. Tuto možnost skýtá navázání při diplomové práci, kde by bylo příznačné zaměřit se na jednotlivé kurzy, právě s ohledem na programovou nabídku. Aktivit, které se dají pořádat především na letních kurzech je velké množství a záleží především na zaměření, oblibě aktivit u pedagogů, které kurz pořádají.

7 ZÁVĚR

V bakalářské práci představuji nabídku aktivit a sportů v přírodě pro studenty středních škol na Praze 3, které jim školy během celého studia nabízejí. V teoretické části práce jsem se věnovala literatuře, která definuje jednotlivé složky aktivit v přírodě, historii školní tělesné výchovy a pohledu na sportovní kurzy v rámci školního rámcového vzdělávacího plánu. Na základě stanovených cílů, výzkumných otázek jsem sestavila dotazník pro ředitele středních škol Prahy 3. Závěry, data, které vyplynuly z dotazníků, jsem zpracovala do grafické podoby a uvádím je v kapitole č. 5 Výsledky.

Na základě uvedených cílů bakalářské práce a v souladu s výzkumnými otázkami jsem vyvodila tyto závěry. Školy, které kurzy pořádají, mají v nabídce minimálně dva sportovní kurzy. Jedná se o kurz lyžařský, který je zastoupen na všech školách, které organizují sportovní aktivity a jedná se tak o nejčastější kurz na školách. Z 75 % organizují školy adaptační kurz, který je druhý nejčastějším kurzem. Pokud školy zajišťují i další kurzy, jedná se o turistický kurz 60 % škol, kurz vodácký 25 % škol a speciální kurzy – malířský a kurz vysokohorské turistiky ve Slovinsku. Pozitivní zpráva je naplněnost, obsazenost kurzů ze stran studentů. Všechny uvedené aktivity jsou naplněny přes 85 %, o sportovní kurzy je ve školách zájem. Ani jedna škola neuvedla, že by sportovní kurzy musela rušit. Z uvedených dat vyplynulo, že se nejvíce studentů přihlásí na kurz adaptační a to z 97 %, následuje kurz speciální 95 %, kurz lyžařský 90 %, turistický 89 % a vodácký 85 %. U všech kurzů se jedná o velké procentuální zastoupení žáků. Aktivity, kurzy v přírodě školy z převážné většiny organizují sami, z řad učitelů tělesné výchovy i jiných pedagogů školy (třídní učitelé). Pokud se jedná o speciální kurz – vysokohorská turistika, adaptační kurz je využito při zajištění kurzu agentury. Modifikací obou variant je účast externího spolupracovníka při zajištění akce.

Tato práce by mohla být startovním můstkem pro výběr kurzu, který je vhodný na škole pořádat. Může být inspirací na složení programové nabídky jednotlivých kurzů, zároveň nám udává cenové rozpětí jednotlivých kurzů na různých typech škol. Výsledky práce mohou posloužit i jako motivace pro učitele TV, ředitele škol pro zařazení dalšího kurzu v nabídce aktivit pro studenty.

8 POUŽITÁ LITERATURA

- 1) Baden-Powel, R. (1908). *Scouting for boys*. Londýn: H.Cox.
- 2) Baláš J., Vomáčko L., Frainšic M., Šafránek J. (2013). *Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu*. Načteno z Multimediální učebnice Turistika a sporty v přírodě: <http://web.ftvs.cuni.cz/eknihy/turistika/?stranka=aktuality>
- 3) Dubec Michal. (2007). *Adaptační (stmelovací) soustředění*. Praha: Projekt Odyssea.
- 4) Dudek Petr. (2018). *Adaptační kurzy na pražských gymnáziích*. Praha: Bakalářská práce na UK FTVS, vedoucí práce Kalkusová Lucie.
- 5) Fialová Ludmila. (2010). *Aktuální téma didaktiky - Školní tělesná výchova*. Praha: Karolinum.
- 6) Kossl Jiří, Štumbauer Jan, Waic Marek. (2018). *Kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha: Karolinum.
- 7) Krejčí August. (19887). *Nauka o bruslení*. Praha: Nákladem red. časopisu Domácnost'.
- 8) Machová Jitka. (2009). *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada.
- 9) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (22. prosinec 2005). *Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy*. Načteno z [file:///C:/Users/Monika/Downloads/JKMPBOZzakudoPV%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Monika/Downloads/JKMPBOZzakudoPV%20(2).pdf)
- 10) Mužík Vladislav, K. M. (1997). *Tělesná výchova a zdraví - Výňatek z knihy*. Olomouc: Hanex.
- 11) *Národní ústav pro vzdělání*. (2011-2021). Načteno z <http://www.nuv.cz/t/rvp>
- 12) Neuman Jan. (2000). *Turistika a sporty v přírodě*. Praha: Portál.
- 13) Ondráček Jan. (2007). *Cykloturistika*. Brno: Masarykova univerzita.
- 14) *Outwardbound*. (2021). Načteno z Outwardbound Educational Framework: <https://www.outwardbound.org/about-outward-bound/philosophy/>

- 15) Pána Lubomír. (2007). *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií.
- 16) Podroužková Vanda. (2009). *Sportovní kurzy v přírodě a jejich využití na vybraných středních školách na Benešovsku*. Praha: Bakalářská práce na UK Pedagogická fakulta, vedoucí práce Ivan Příbyl.
- 17) Rychteský Antonín. (1998). *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum.
- 18) Seton, E. T. (1907). *The birch-bark Roll of the Woodcraft Indians*. New York: Doubleday, Pag & Company.
- 19) Slepíčková, Irena. (2005). *Sport a volný čas vybrané kapitoly*. Praha: Karolinum.
- 20) *Slovník cizích slov*. (1983). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, n.p.
- 21) Štemprok Karel. (1983). *Vodní turistika*. Praha: Olympia.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Souhrnné informace

V níže uvedené tabulce představuji souhrn získaných informací v porovnání všech středních škol, a to na základě typu školy, sportovního kurzu, délky trvání, lokality, cenových nákladů pro studenty, personálního zabezpečení kurzu a programu kurzu.

Druh školy	Sportovní kurzy	Program	Délka trvání	Lokalita	Cenové náklady pro studenty	Personální zabezpečení kurzu
gymnázium I.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž., snowboard	3-7 dní	ČR zahraničí	1500-3500	učitelé TV, kantory školy, externí spolupracovníci agentura
	vodácký					
	cyklistický					
	turistický	pěší výlety, orientační hry, hry v přírodě, adaptační				
		stanování, sjíždění řeky, canyoning				
		týmové, seznamovací				
		hry, hry v přírodě				
gymnázium II.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž., snowboard	4-7 dní	ČR	1500-3500	učitelé TV, kantory školy, externí spolupracovníci agentura
	vodácký					

	cyklistický turistický adaptační	orientační, týmové hry, hry v přírodě, lanové překážky					
gymnázium III.	lyžařský turistický	sjezdové, běžecké lyž.	4-7 dní	ČR	1500-3500	učitelé TV, kantoři školy	
střední odborná škola I.	lyžařský turistický adaptační	sjezdové, běžecké lyž., snowboard pěší výlety, orientační a týmové hry, hry v přírodě lanové překážky, seznamovací, týmové hry	6-7 dní	ČR	2500-3500	učitelé TV, externí spolupracovníci, agentura	
střední odborná škola II.	lyžařský adaptační	sjezdové, běžecké lyž., snowboard	4-5 dní	ČR	1500-3500	učitelé TV, kantoři školy, agentura	
střední odborná škola III.	lyžařský adaptační		4-7 dní	ČR	2500-3500	učitelé TV, kantoři školy	
střední odborná	ne		ne	ne	ne	ne	

škola IV.							
střední odborná škola V.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž.	6-7 dní	ČR	1500-více než 3500	učitelé školy	TV, kantory
	turistický	pěší výlety, táboření,					
	adaptační	stanování					
	malířský	speciální program					
Druh školy	Sportovní kurzy	Program	Délka trvání	Lokalita	Cenové náklady pro studenty	Personální zabezpečení kurzu	
gymnázium I.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž. snowboard	3-7 dní	ČR zahraničí	1500-3500	učitelé školy, externí spolupracovníci	TV, kantory agentura
	vodácký						
	cyklistický						
	turistický	pěší výlety, orientační hry, hry v přírodě,					
	adaptační	stanování, sjíždění řeky, canyoning					
		týmové, seznamovací hry, hry v přírodě					
gymnázium II.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž.,	4-7 dní	ČR	1500-3500	učitelé školy, externí	TV, kantory

		snowboard				spolupracovníci
	vodácký					agentura
	cyklistický					
	turistický					
		orientační,				
		týmové hry,				
	adaptační	hry				
		v přírodě,				
		lanové				
		překážky				
gymnázium III.	lyžařský turistický	sjezdové, běžecké lyž.	4-7 dní	ČR	1500-3500	učitelé TV, kantoři školy
střední odborná škola I.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž., snowboard	6-7 dní	ČR	2500-3500	učitelé TV, externí spolupracovníci, agentura
	turistický	pěší výlety, orientační a týmové hry, hry v přírodě				
	adaptační	lanové překážky, seznamovací, týmové hry				
střední odborná škola II.	lyžařský adaptační	sjezdové, běžecké lyž., snowboard	4-5 dní	ČR	1500-3500	učitelé TV, kantoři školy, agentura
střední odborná škola III.	lyžařský adaptační		4-7 dní	ČR	2500-3500	učitelé TV, kantoři školy

střední odborná škola IV.	ne		ne	ne	ne	ne		
střední odborná škola V.	lyžařský	sjezdové, běžecké lyž.	6-7 dní	ČR	1500-více než 3500	učitelé školy	TV,	kantoři
	turistický	pěší výlety, táboření,						
	adaptační	stanování						
	malířský	speciální program						

Tabulka 1 - Souhrnné informace

Příloha č. 2 – Dotazník pro ředitele škol

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli, jmenuji se Monika Brožová a jsem studentkou oboru tělesná výchova a sport, specializace Aktivity v přírodě na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy (UK FTVS). Obracím se na Vás se žádostí o pomoc při výzkumu nabídky sportovních kurzů na středních školách na Praze 3. Výzkum bude anonymní, nebudu ve své práci uvádět jména škol. Výzkum potřebuji ke své závěrečné práci. Získaná data budou zpracovávána, bezpečně uchována a publikována v anonymní podobě v bakalářské práci, případně v odborných časopisech, monografiích a prezentována na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS. S výsledky studie se můžete poté seznámit pomocí dotazu na emailové adrese: monika.brozova@centrum.cz

Prosím o vyplnění krátkého dotazníku či přeposlání učitelům tělesné výchovy. Vyplněním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte s realizací výzkumu na Vaší instituci, o kterém jste byl/a informován/a, jakož i o právu odmítnout účast.

Na jakém typu školy vyučujete?

- 1) gymnázium
- 2) střední odborná škola
- 3) učiliště
- 4) konzervatoř
- 5) jiný typ _____

Je podle vás pořádání sportovních kurzů pro studenty důležité?

- 1) ano
- 2) ne

Sportovní kurzy jsou organizovány?

- 1) učiteli TV, kantory školy
- 2) externími spolupracovníky
- 3) agentura
- 4) jiná možnost _____

Naše škola organizuje tyto kurzy

- 1) lyžařský kurz

- 2) bruslařský kurz
- 3) cyklistický kurz
- 4) vodácký kurz
- 5) turistický kurz
- 6) adaptační kurz
- 7) branný kurz
- 8) další kurzy _____

Náplň, zaměření adaptačního kurzu je?

- 1) týmové hry
- 2) seznamovací hry
- 3) hry v přírodě
- 4) lanové překážky
- 5) další aktivity, prosím uveďte _____
- 6) adaptační kurz nepořádáme

Náplň, zaměření lyžařského kurzu je?

- 1) sjezdové lyžování
- 2) běžecké lyžování
- 3) snowboard
- 4) lyžařský kurz nepořádáme

Lyžařský kurz je pořádán – lokalita?

- 1) Česká republika
- 2) zahraničí
- 3) lyžařský kurz nepořádáme

Náplň, zaměření turistického kurzu je?

- 1) pěší výlety
- 2) orientační hry
- 3) lanové překážky
- 4) týmové hry
- 5) hry v přírodě
- 6) táboření, stanování
- 7) sjíždění řeky
- 8) další aktivity _____
- 9) turistický kurz nepořádáme

Sportovní kurzy jsou určeny pro studenty z jednoho ročníku nebo pro všechny přihlášené?

ano, pro konkrétní ročník ne, pro všechny studenty kurz
nepořádáme

- 1) lyžařský kurz
- 2) vodácký kurz
- 3) turistický kurz
- 4) adaptační kurz
- 5) jiný kurz _____

Kurzy jsou pro studenty povinné či volitelné?

povinné volitelné kurz nepořádáme

- 1) lyžařský kurz
- 2) vodácký kurz
- 3) turistický kurz
- 4) adaptační kurz
- 5) jiný kurz _____

Sportovní kurzy jsou studenty naplněny %?

80-100% 60-80% 40-60% kurz nepořádáme

- 1) lyžařský kurz
- 2) vodácký kurz
- 3) turistický kurz
- 4) adaptační kurz
- 5) jiný kurz _____

Celkové procento studentů, kteří se účastní za rok vámi pořádaných kurzů.

V případě, že sportovní kurz pořádá agentura, je to z důvodů?

- 1) učitelé nemohou chybět na výuce
- 2) nemáme na škole odborníky na sportovní kurzy
- 3) nemáme dostatek materiálního vybavení pro zajištění kurzů
- 4) jedná se o speciální kurz _____
- 5) nevyužíváme agenturu

Jaké jsou průměrné finanční náklady na kurz pro studenty?

do 1500 1500-2500 2500-3500 nad 3500

- 1) lyžařský kurz
- 2) vodácký kurz
- 3) turistický kurz
- 4) adaptační kurz
- 5) jiný kurz _____

Jaká je časová dotace vámi pořádaných sportovních kurzů?

do 3 dnů 4-5 dní 6-7 dní více než 7 dní

- 1) lyžařský kurz
- 2) vodácký kurz
- 3) turistický kurz
- 4) adaptační kurz
- 5) jiný kurz _____

O jaký sportovní kurz je na vaší škole největší zájem?

_____ -

Děkuji za spolupráci a váš čas. Monika Brožová